

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris Sermones In Dominicis & Festa per annum

Bernardus <Claraevallensis>

XIII. In illud Psalm. 50 Miserere mei Deus secundum magnam mis. &c. al.
de tripl. misericord.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

rum eius, in igne æterno, qui præparatus est eis. Hic ergo *timor initium sapientia* dicitur & non pudor, non dolor: quia neuter eorum sic initiat ad sapientiam, neuter tantam habet efficaciam. Unde est quod non dicitur *memorare* primordia, aut media, sed *novissima*, & non peccabis. Validior enim est & vehementior spiritus timoris ad resistendum peccato, quam pudor & dolor: quia pudor de multitudine, & dolor de qualicumque huius mundi consolatione capit solatium, timor verò non invenit unde consoletur. Nam in morte non magnum, non parvum aliquid de bonis huius mundi tecum delaturus es: in iudicio nec fallere nec resistere possibile erit: in gehenna penitus nulla consolatio, sed perpetuum væ, ululatus, & fletus & stridor dentium.

S E R M O XIII.*

In illud Psal. *Miserere mei Deus sec. magnam misericordiam tuam.* Pl. 50.

Sicut sunt peccata minima, sunt mediocria, sunt & magna: sic est misericordia parva, mediocris & magna. Magnus ergò peccator magna misericordia opus habet; ut ubi abundavit delictum, superabundet & gratia. Parvam misericordiam dico expectationem, qua non statim punit peccantem, sed expectat ad pœnitentiam. Parvam autem non in se, sed ad comparisonem aliarum. Alioquin magna planè, magna omninò misericordia, expectatio Domini. Nam peccantem Angelum omnino non expectavit, sed præcipitavit: hominem quoq; peccantem non distulit, sed protinus expulit de paradiso. Nunc jam expectat, dissimulat, sustinet decem annis, viginti, usq; ad senectutem & senium. Et si consideremus quanta & quam plurima peccata quotidie fiunt, nonne levia reputamus illa, quæ tam continuo damnationis exceperere sententiam? Nihil proinde mirum, si ipse quoq; Prophetæ^b pene moti sunt pedes, pene gressus effusi, quoniã zelabat super iniquos pacem peccatorum videns: si peccatores ipsi dicunt, quomodo scit Deus, & si est scientia in excelsis? Sed hæc est gratia crucis Christi & virtus. *Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem peccatoris, sed ut magis convertatur & vivat c.* Quantùm vero mihi videtur, vox Christi resurgentis est ista: Ac si dicat, velit nolit Judæus, vivo ego. Nolo mortem peccatoris, qui mori volui pro peccatoribus. Volo ut fructuosa sit mors mea, & copiosa per eam redemptio.

Hanc ergo misericordiam Domini qua tardat ferire, paratus ignoscere; parva non quidem in seipsa, sed aliarum comparisone nominavi, quia hæc siquidem sola fuerit, nullatenus sufficit ad salutem, imò verò iudicium damnationis accumulatur, ut dicat^d: *hæc fecisti, & tacui.* Apostolum proinde audiamus more suo terribiliter intonantem. *An divitias bonitatis eius, inquit, (haud dubium quin Dei) & longanimitatis contemnis? Ignoras quoniam patientia DEI ad pœnitentiam te adducit? Tu autem secundum*

g Psal. 110. b
& Eccli. 1. c

Timor efficacius peccato resistit, quam pudor aut dolor.

* *Alia; de triplici misericordia, & 4. miserationibus.*

Misericordia Dei parva, mediocris, & magna. Parva, quæ expectat peccantem, tardus ad pœnã.

b Psal. 72. a

c Ezech. 18. g

Longanimitas Dei culpam peccatoris non respicientis cumulat.
d Psal. 49. d
* e Rom. 2. a

duritiam

duritiam tuam & cor impœnitens thesaurizas tibi iram in die ira. Thesaurizas, inquit, tibi thesauros iræ pro prærogatis thesauris misericordiæ quos contemnis, & evacuas in te misericordiam DEI. Sed secundum quid; *Secundum duritiam tuam*, ait, *& cor impœnitens*. Quis autem scindet duritiam istam, nisi qui passione sua petras scidit? Quis dabit cor pœnitens, nisi à quo est omne datum optimum?

*Altera misericordia me-
diocris, qua
DEVS dat
pœnitentiam.*

Hæc est secunda misericordia omnino maior priore, quæ facit ne prima sit infructuosa, & convertatur in damnationem mortis, dando scilicet pœnitentiam, sine qua expectatio non modo non prodest, sed obest plurimum. Et hæc quidem in levibus peccatis potest sufficere, quoniã in his à quibus abstinere non possumus dum gestamus corpus peccati, ad salutem sufficere potest pœnitentia quotidiana. At in gravioribus quidem, & quæ peccata ad mortem sunt, opus est non modo pœnitentia, verum etiam continentia. Difficilis prorsus res, & foli divinæ virtuti possibilis, susceptum semel peccati jugum à cervicibus excutere: quoniam qui facit peccatum, servus est peccati, nec est jam liberari nisi in manu forti.

*Tertia mis-
ericordia ma-
gna, qua dat
continentiam.
fPsal. 50. a
4. Filia seu
effecta magna
misericordiæ.*

Hæc est magna misericordia magnis necessaria peccatoribus, de qua dicitur: *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam & secundum multitudinem miserationum tuarum, &c.* De quatuor filiabus magnæ misericordiæ dictum est, quæ sunt immissio amaritudinis, subtractio opportunitatis, virtus resistendi, & sanitas affectionis. Quandoque enim ei qui peccato quovis obligatus tenetur, pie immitit Dominus amaritudines quasdam, quæ mentem occupant hominis, & expellunt perniciosam delectationem peccati. Quandoque subtrahit opportunitatem, nec tentari patitur infirmitatem. Quandoque virtutem donat resistendi, quod maius est, ut scilicet tentationem sentiens viriliter agat, & non consentiat. Quandoque affectionem sanat, quod perfectissimum est, & in quo prorsus tentatio tollitur; ut non solum non consentiatur ei, sed nec sentiat quidem.

S E R M O XIV.

In illud Sap. *Sapientia vincit malitiam. Atingit ergo à fine, &c.*
Seu, *De septem Donis Spir. S. contra septem vitia.*

a Sap. 7. d
& Sap. 8. a
Septiformis
spiritus ad-
versus septem
peccati gra-
dus.
1. Sp. Timoris
contra negli-
gentiam.*

Sapientia vincit malitiam a, dum Satanam conterit Dei virtus, & Dei sapientia Christus. *Atingit ergo à fine usque ad finem fortiter*, in cælo quidem dejiciendo superbum, in mundo superando malignum, in inferno spoliando avarum. *Et disponit omnia suaviter*, in cælo stantes angelos confirmando, in mundo venundatos redimendo, in inferno captivos liberando. Aut si melius placet, accipiamus hoc modo. Ordinata procedit acie adversus septem peccati gradus Spiritus septiformis. Et primus contra